

ОПТИМІЗАЦІЯ СТРУКТУРИ КАПІТАЛУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА

Процес формування капіталу та оптимізація його структури, раціональне співвідношення різних джерел фінансування впливає на поточний і майбутній фінансовий стан сільськогосподарського підприємства.

Під оптимальною структурою капіталу слід розуміти співвідношення між власним й позиковим капіталом, за якого одночасно забезпечується високий рівень рентабельності та не втрачається фінансова стійкість сільськогосподарського підприємства.

Оптимізація структури капіталу забезпечується у випадку, коли рівень рентабельності активів сільськогосподарського підприємства вищий за відсотки користування позиковим капіталом. А в іншому випадку залучення позикового капіталу є недоцільним, оскільки завдає збитки сільськогосподарському підприємстві.

Виділяють наступні критерії оптимізації структури капіталу:

1. Максимізація рівня фінансової рентабельності передбачає використання механізму фінансового левериджу.

2. Мінімізація середньозваженої вартості капіталу передбачає попередню оцінку вартості власного і позикового капіталу та здійснення багатоваріантних розрахунків середньозваженої вартості капіталу.

3. Мінімізація рівня фінансових ризиків передбачає процес диференційованого вибору джерел фінансування різних складових активів сільськогосподарського підприємства.

Автором для сільськогосподарських підприємств Полтавської області (ТОВ “Елеватор “Чиста Криниця”, ВСК “Злагода”, ТОВ “Компанія ФАРМКО”, ТОВ “Ланнівська МТС”, ПАФ “Полузірська”, ДП “ДГ “Степне”, ТОВ “Бурат-Агро”, ТОВ “Агротех-Гарантія”, ТОВ “Полтава-Сад”, ТОВ Агрофірма “ім. Довженка”, ПП “Імені Калашника”, ТОВ “Україна”) з використанням комп’ютерної програми Microsoft Excel розроблено автоматизовану систему визначення параметрів оптимальної структури капіталу за критерієм максимізації фінансової рентабельності (рис. 1).

Так, наприклад (за критерієм максимізації рівня фінансової рентабельності), для ТОВ “Елеватор “Чиста криниця” найбільш доцільним є залучення від 15 до 20 % позикового капіталу. Такий варіант структури передбачає збільшення капіталу підприємства, не загрожує фінансовому стану підприємства і дозволяє отримати додаткові доходи від функціонування позикового капіталу. При цьому рентабельність власного капіталу знаходитиметься на рівні 25,3 %. Збільшення позикового капіталу до 35 % у структурі капіталу підприємства зумовлює зменшення рентабельності власного капіталу до 25 %.

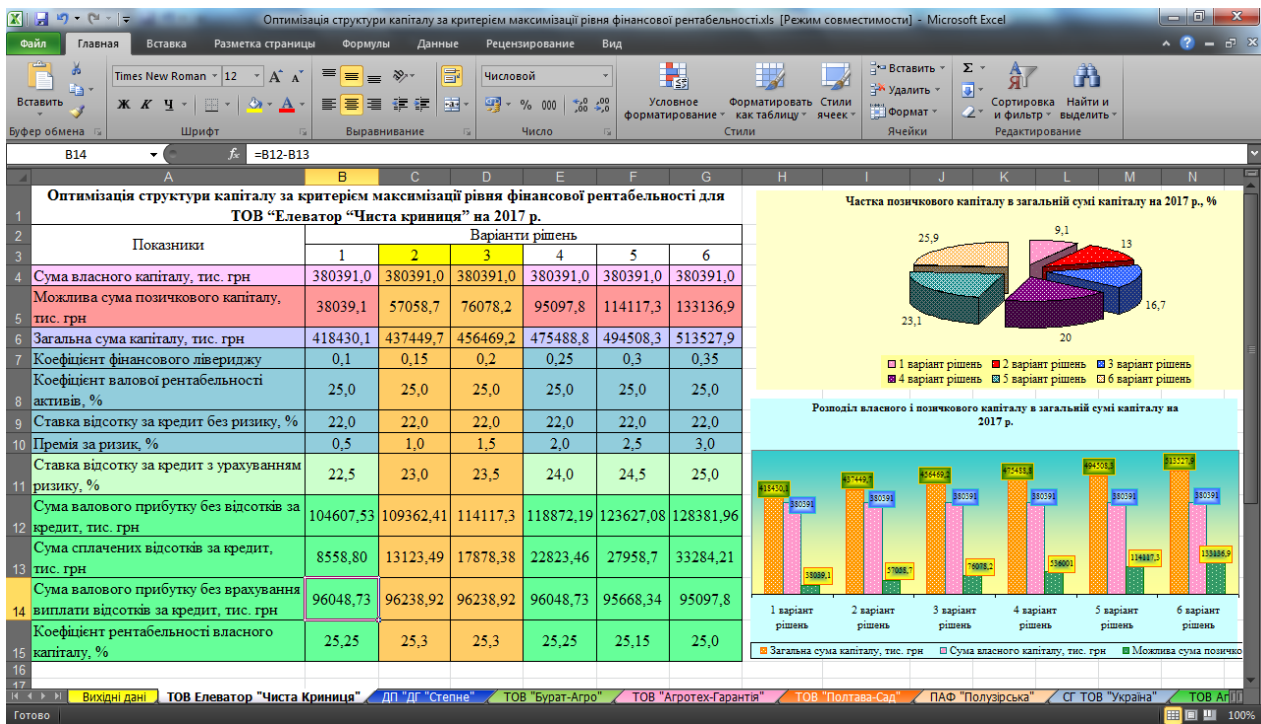


Рис. 1. Автоматизована система оптимізації структури капіталу за критерієм максимізації фінансової рентабельності для сільськогосподарських підприємств Полтавської області на 2017 р.
Джерело: дані сільськогосподарських підприємств, розрахунки автора

Автором для сільськогосподарських підприємств Полтавської області з використанням комп'ютерної програми Microsoft Excel розроблено автоматизовану систему визначення параметрів оптимальної структури капіталу за критерієм мінімізації середньозваженої (рис. 2).

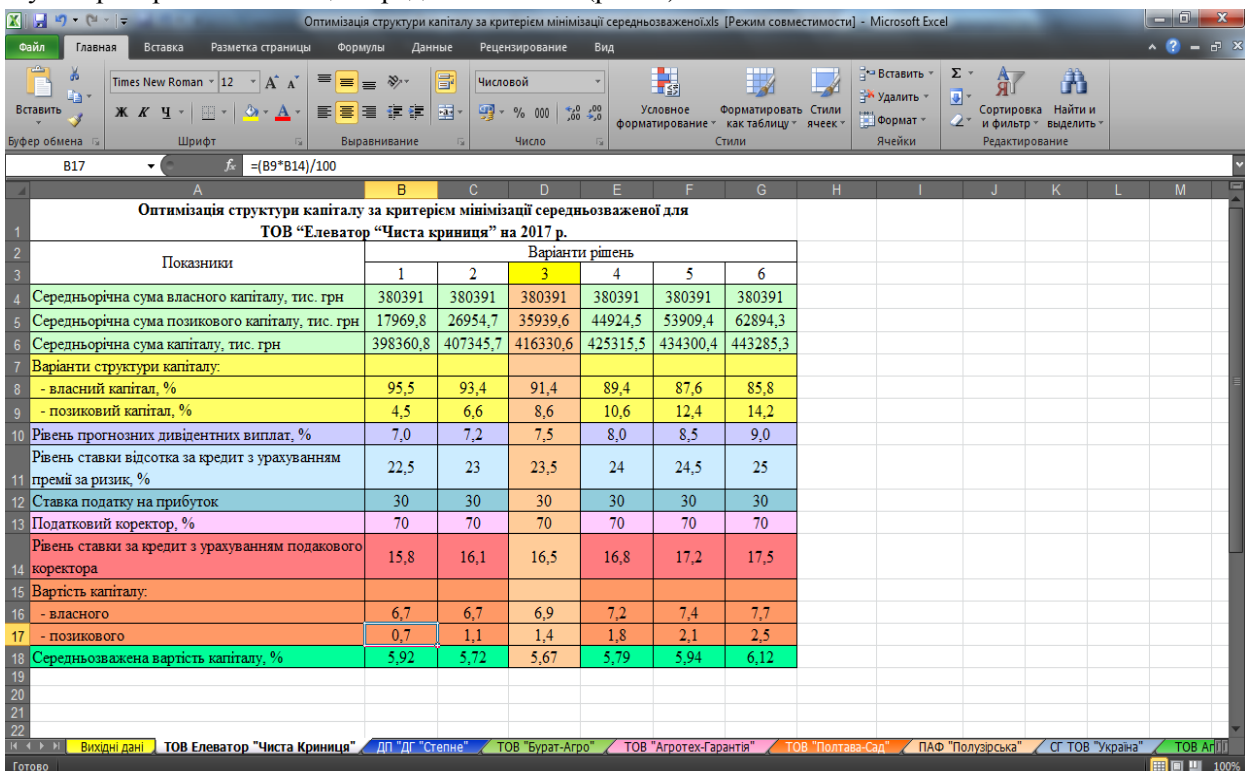


Рис. 2. Автоматизована система оптимізації структури капіталу за критерієм мінімізації середньозваженої для сільськогосподарських підприємств Полтавської області на 2017 р.
Джерело: дані сільськогосподарських підприємств, розрахунки автора

Так, наприклад (за критерієм мінімізації середньозваженої), для ТОВ "Елеватор "Чиста криниця" найбільш ефективною структурою капіталу є співвідношення між власним і позиковим капіталом 91,4 % до

8,6 %, ставка відсотка за кредит з урахуванням премії за ризик в цьому випадку становитиме 23,5 %, а середньозважена вартість капіталу буде мінімальною – 5,67 %. За такої структури капіталу реальна ринкова ціна сільськогосподарського підприємства буде максимальною.

Таким чином, для сільськогосподарських підприємств Полтавської області оптимальним співвідношенням між власним і позиковим капіталом є 85 % : 15 %. А ринкова ціна сільськогосподарського підприємства максимальна при середньозваженій вартості капіталу (мінімальній) – 5,67 %.